

FNHs STOREGLEMENTE (VALACKER, i tillämpbara delar)

Reviderad 2016-12-05

FNHs Storeglemente

- 15 Allmänt**
- 16 Syftet med avelsvärdering och bedömningar**
- 17 Bedömning av hästar**
 - 17.1 Krav för deltagande
 - 17.2 Bedömningar
- 18 Avelsvärdeberättigade hästar**
- 19 Avelsvärdering av ston**
 - 19.1 Krav för deltagande
 - 19.2 Individprovning av ston
 - 19.2.1 Härstamning
 - 19.2.2 Exteriör
 - 19.2.3 Prestationer och meriter
 - 19.2.4 Hälsotillstånd
 - 19.3 Avkommeprovning
 - 19.4 Avelsvärderingsbevis och avelsvärderingsbeslut
 - 19.5 Avelsvärdeklasser/Kvalitetsklasser
- 20 Dispensansökan**
- 21 Överklagan av avelsvärderingsbeslut**
- 22 Jäv**
- 23 Regler för officiella utställningar och andra arrangemang vars resultat ska tillgodoräknas vid avelsvärdering**
 - 23.1 Propositioner
 - 23.2 Klasser
 - 23.3 Bedömning
 - 23.4 Resultatredovisning
- 24 Regler för sommarpremieringar**
- 25 Regler för ston av Nordsvensk Brukshäst**

29 ALLMÄNT

FNH utfärdar med utgångspunkt från Plan och Riktlinjer reglemente rörande avelsvärdering av ston och bedömning av Nordsvenska Brukshästar.

30 SYFTET MED AVELSVÄRDERING OCH BEDÖMNINGAR

Syftet med premieringar är att främja kvalitet och utveckling av Nordsvensk Brukshästavel samt att förebygga ärftliga sjukdomar. Avelsvärdering genomförs med hjälp av härstamningsvärdering, individbedömning och avkommeprovning. Avelsvärderingen ger möjlighet till urval av ston och unghästar satt i relation till uppsatta produktions- och avelsmål samt möjlighet till avelsrådgivning. Resultat från bedömningarna skapar dessutom underlag för planering, rådgivning och forskning inom hela hästsektorn.

31 BEDÖMNING AV HÄSTAR

FNH kan arrangera avelsvärderingsgrundande bedömningar. Annan organisation kan arrangera bedömning om detta sanktionerats av FNH. Domare ska vara godkänd av FNH att döma Nordsvenska Brukshästar. Domare utför bedömningen av hästarna och genomför en bedömning av hälsotillståndet, såvida inte veterinär anlitas. Visning av häst kan ske på avelsvärdering och premiering vid flera tillfällen samma säsong men det är resultatet från den första visningen som

tillgodoräknas hästen.

31.1 KRAV FÖR DELTAGANDE

Visning av hästar för bedömning av exteriör och hälsotillstånd är öppen för hästar som är införda i FNHs Grundstambok eller bilaga till denna.

31.2 BEDÖMNINGAR

Hästens exteriör och rörelser ska bedömas och beskrivas i förhållande till hästens rasstandard och ålder. Bedömningen ska omfatta minst följande moment:

- rastyp
- huvud, hals, bål
- extremiteterna
- rörelser

Hästens identitet ska kontrolleras. I samband med exteriörbedömningen ska en bedömning av hälsotillståndet göras. Bedömningen ska omfatta allmän sundhet. Vid misstanke om defekt ska detta rapporteras till FNH.

Ett protokoll där genomförda bedömningar antecknas ska finnas för varje häst. Särskilt utmärkande egenskaper, både positiva och negativa, ska anges i protokollet. Protokollet ska undertecknas av domaren, samt innehålla dennes namn i klartext.

32 AVELSVÄRDERINGSBERÄTTIGADE HÄSTAR

Häst som är införd (registrerad) eller föl berättigade till införande i FNHs Grundstamboks avdelningar eller bilaga till stambok är avelsvärderingsberättigade enligt detta reglemente.

33 AVELSVÄRDERING AV STON

Avelsvärdering utförs av avelsvärderingsnämnderna för ston. Ledamöterna ska ha goda kunskaper om avelsvärdering och ha goda kunskaper om den ras som de avelsvärderar.

33.1 Krav för deltagande

Stoet ska vara anmält och visas vid avelsvärdering för att kunna avelsvärderas.

Avelsvärdering är öppen för ston som är införda eller berättigade till införande i Grundstambok och i tillämpliga fall bilaga till Grundstambok.

33.2 Individprövning av ston

Individprövning av ston omfattar härstamning, exteriör, hälsotillstånd och i förekommande fall prestationer.

34.2.1 Härstamning

Härstamningsbedömning ska utföras på basis av all tillgänglig officiell information om föräldrars och närbesläktade hästars egna meriter och deras avkommor.

34.2.2 Exteriör

Sker enligt § 32 i detta reglemente.

34.2.3 Prestationer och meriter

En hästs sammanvägda prestationer bedöms utifrån resultat från bruksprov, officiella tävlingar eller officiella utställningar, varvid hänsyn ska tas till ålder. Endast officiella resultat får ingå i bedömningen.

Resultaten ska anges i samband med anmälan till avelsvärdering.

34.2.4Hälsotillstånd

Bedömningen av hälsotillståndet ska omfatta allmän sundhet. Vid misstanke om smittsam sjukdom, dålig hållbarhet eller ärftlig defekt kan hästen remitteras till veterinär. Alla avelsdjur ska kontrolleras och bedömas avseende defekter som anges i DFS 2004:22 om djurskydds krav vid avelsarbete. Vid misstanke om nedärvning av defekter ska avelsvärderingsnämnden före beslut remittera ärendet till FNH för vidare utredning. För diagnos av vissa defekter kan röntgenundersökning krävas. Denna bedömning kan ske vid visning enligt § 4 eller genom veterinärintyg.

Importerat sto, sto som är eller har varit stadigvarande uppstallad utomlands, eller sto som varit i avel och/eller betäckts utomlands ska vara CEM-testat innan betäckning för att avkomman ska kunna ha möjlighet att införas i Grundstambok avd. I. Provtagning ska utföras av veterinär och skickas till SVA för avläsning.

34.3 Avkommeprövning

I de fall avkommor finns ska dessa vägas in i avelsvärderingen. Endast officiella resultat ska räknas. Tävlingar och prov arrangerade och sanktionerade av FNH är officiella.

34.4 Avelsvärderingsbevis och avelsvärderingsbeslut

Ett avelsvärderingsbevis ska utfärdas av avelsvärderingsnämnden och innehålla följande uppgifter.

- identitetsnummer
- namn
- ras
- härstamning
- signalement
- uppfödare
- nuvarande ägare
- resultat av exteriörbedömning
- mått i förekommande fall
- prestationer i förekommande fall
- hälsotillstånd
- nedärvning av defekter i förekommande fall
- resultat från avkommeprövning i förekommande fall
- sammanfattande avelsvärde - kvalitetsklass

Beviset ska även innehålla uppgifter om utfärdare och plats och datum för beslut samt motivering av resultaten.

Ett skriftligt beslut med resultat från individprövningen och/eller avkommeprövningen samt avelsvärderingsbeviset i original ska tillsändas berörd stoägare omgående efter beslutet. Beslutet ska innehålla en motivering, datum för beslutet samt besked om hur överklagande till besvärsnämnd kan ske. Ovan gäller även när nytt beslut om avelsvärdering fattats. En kopia av avelsvärderingsbeviset och avelsvärderingsbeslutet ska arkiveras hos FNH om inte annat avtalats.

34.5 Avelsvärdesklasser/Kvalitetsklasser

Beslut om avelsvärdesklass tas av avelsvärderingsnämnd.

Exteriöra besiktningar som utgör underlag för avelsvärderingsbeslutet kan vara såväl avelsvärderingsgrundande bedömningar och andra arrangemang enligt 9 § i Plan och Riktlinjer eller besiktningar på sommarpremieringar § 10 i Plan och Riktlinjer.

Ett avelssto kan tilldelas avelsvärdesklass vid lägst fyra års ålder.

Avelsvärdesklasserna B, AB, baseras normalt på stoets egna meriter.

Normalt är avelsvärdesklasserna A och ELIT baserade på avkommornas resultat.

Rasvisa bestämmelser gäller inom dessa ramar för utdelande av avelsvärdesklass till

avelsston. Beslut om stambokföring fattas av FNH på basis av uppnådd avelsvärdesklass. Avelsvärderade ston tilldelas prisrosett enligt följande:

<u>Avelsvärdeklass</u>	<u>Rosett</u>
SUPERELIT	Blå-gul
ELIT	Blå-gul
A	Blå
AB	Gul
B	Röd

35 DISPENSANSÖKAN

Dispensansökningar ska ställas till FNH under adress:

Föreningen Nordsvenska Hästen
c/o Annica Igemo
Tomasbo 102
733 61 Västerfärnebo

Dispensansökan ska vara kompletterad med de handlingar sökanden önskar åberopa samt vara undertecknad av den sökande.

Vid behandling av dispensärende äger FNH rätt att begära in kompletterande uppgifter. Det åligger FNH att behandla inkomna dispensärenden skyndsamt.

36 ÖVERKLAGAN AV AVELSVÄRDERINGSBESLUT

Ett beslut om avelsvärdesklass får överklagas av den som beslutet angår.

Ett beslut överklagas skriftligt till FNHs besvärsnämnd. I skrivelsen ska klaganden ange vilket beslut som överklagas, den ändring i beslutet som begärs och de omständigheter som åberopas till stöd för begäran om ändring. Skrivelsen ska vara FNH tillhanda inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. Inom FNH remitteras överklagan för yttrande till berörd premieringsförrättare samt vid behov även yttrande från veterinärmedicinskt och/eller genetiskt råd. FNHs besvärsnämnds beslut ska grunda sig på vad handlingarna innehåller och vad i övrigt framkommit i ärendet. FNHs besvärsnämnd är FNHs sista beslutande instans i överklagningsärenden. Klaganden eller annan berörd ska underrättas om innehållet i nämndens beslut och om hur detta eventuellt kan överklagas till Jordbruksverket. Besvärsnämndens handlingar ska omfatta själva överklagan samt till FNH inkomna remissyttranden.

Besvärsnämndens beslut kan överklagas hos Jordbruksverket i de delar som berör Plan & Riktlinjer. I övrigt kan beslut endast överklagas hos besvärsnämnden.

37 JÄV

Förvaltningslagen (SFS 1986:223) §§ 11 och 12 gäller vid avelsvärdering av ston och bedömning av unghästar.

Förvaltningslagens regler beträffande jäv:

11 § Den som ska handlägga ett ärende är jävig

1. om saken angår personen själv eller make/maka/sambo, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för personen själv eller någon närstående,

2. om personen eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång,
3. om ärendet har väckts hos myndigheten genom överklagande eller underställning av en annan myndighets beslut eller på grund av tillsyn över en annan myndighet och personen tidigare hos den andra myndigheten har deltagit i den slutliga handläggningen av ett ärende som rör saken,
4. om personen har fört talan som ombud eller mot ersättning biträtt någon i saken, eller
5. om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till personens opartiskhet i ärendet.

Från jäv bortses när frågan om opartiskhet uppenbarligen saknar betydelse.

12 § Den som är jävig får inte handlägga ärendet. Personen får dock vidta åtgärder som inte någon annan kan vidta utan olägligt uppskov.

Exempelvis föreligger jäv då:

- Domare, dennes make/maka/sambo eller dennes nära släkting (föräldrar, barn eller syskon) ägt, tränat eller under längre tid haft aktuell häst uppstallad.
- Domare under de senaste fem åren varit ägare till aktuell hästs far eller mor.
- Domare anser sig själv jävig.

Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot personen, ska självmant ge det till känna."

38 REGLER FÖR OFFICIELLA UTSTÄLLNINGAR OCH ANDRA ARRANGEMANG, VARS RESULTAT SKA TILLGODORÄKNAS VID AVELSVÄRDERING

Utställning eller annat arrangemang

FNH kan arrangera avelsvärderingsgrundande bedömningar. Annan organisation kan arrangera bedömning om detta sanktionerats av FNH. Domare ska vara godkänd av FNH att döma Nordsvenska Brukshästar. Domare utför bedömningen av hästarna och genomför en bedömning av hälsotillståndet, såvida inte veterinär anlitas.

Visning av hästar för bedömning av exteriör och hälsotillstånd är öppen för hästar som är införda i FNHs Grundstambok eller bilaga till denna.

Bedömning kan utföras av minst en med rasen och gällande svenska regler väl förtrogen svensk rasdomare, godkänd av FNH. Annan utländsk domare kan endast döma tillsammans med godkänd svensk domare. Endast när svensk domare deltar i bedömningen kan poängsättning ske och denne har då ansvaret därför.

Förvaltningslagens regler beträffande jäv gäller för domare.

Anmälan om tid, plats och domare ska göras till FNHs kansli senast den 1 april, därvid propositioner bör bifogas. Görs förändring av ursprungliga bestämmelser ska detta genast anmälas.

38.1 Propositioner

Propositioner ska i god tid före arrangemanget upprättas av arrangören och på lämpligt sätt offentliggöras. De ska ange tid, plats, klasser, huvudansvarig, anmälningsmottagare, anmälningsstidens utgång, anmälnings- och eventuell startavgift och domare.

Berättigad att delta är envar med häst som är registrerad i FNHs stambok och för vilken det finns klass. Arrangören har rätt att uppställa som villkor att ägaren antingen är medlem i arrangörsföreningen eller erlägger av arrangören fastställd särskild deltagaravgift för icke medlem.

Propositionen ska innehålla upplysning att ingen äger rätt att delta i arrangemanget med häst där domare är jävig enligt punkt 37.

38.2 Klasser

Arrangemanget ska uppdelas i olika klasser med hänsyn till kön och ålder.

38.3 Bedömning

Efter bedömning av varje klass ska de deltagande rangeras, varefter muntlig kritik lämnas med angivande placering i klass I, II eller III eller andra belöningar samt eventuell poängsättning.

Över bedömningen ska upprättas skriftlig handling, undertecknad av domare och/eller ringsekreterare. Placering som BIS och res BIS (eller BIM) ska särskilt anges. En kopia av denna handling ska senast vid utställningens avslutning eller senast 21 dagar därefter tillställas ägaren eller dennes företrädare.

38.4 Resultatredovisning

Resultatet från arrangemanget ska av arrangören senast inom två månader rapporteras in i ”Blå Basen”.

39 REGLER FÖR SOMMARPREMIERINGAR

FNH är ansluten till Svenska Hästavelsförbundets sommarpremieringssystem och vi hänvisar till avtal med SH för gällande Sto- och Unghästreglemente. Sommarpremieringssystemet ligger till grund för FNHs avelsvärdering.

40 REGLER FÖR STON AV NORDSVENSK BRUKSHÄST

Godkända färger

Brun, svartbrun, svart, fux, gulbrun, gulsvartrun, gulsvalt, isabell samt blacka varianter av dessa färger. Avblekbar skimmel om färgen kan härledas till den så kallade ”blåfärgen” i Norge.

Hälsotillstånd

Om premieringsförrättaren misstänker man- och svansskorv ska detta noteras i exteriörbedömningsprotokollet.

Mätning

Mätning av mankhöjd – mätt vid mankens högsta punkt ska utföras på samtliga treåriga hästar.

Ston som för första gången tilldelas avelsvärderingsklass ska mätas avseende mankhöjd – mätt vid mankens högsta punkt, bröstomfång – mätt med måttband direkt bakom manken, framknäets omfång – mätt med måttband på största omkretsen samt framskenans bredd – mätt med klavmätt från sidan omedelbart under knäleden.

Valacker fyra år och äldre ska mätas avseende mankhöjd – mätt vid mankens högsta punkt, bröstomfång – mätt med måttband direkt bakom manken, framknäets omfång – mätt med måttband på största omkretsen samt framskenans bredd – mätt med klavmätt från sidan omedelbart under knäleden.

Diplom

Utdelas till sto som vid tre års ålder erhållit minst 40 poäng exteriört, ingen delpoäng under sju.

Levande föl

Med levande föl menas att fölet ska ha levt nio dygn.

Värdebokstav B

- Stoet är lägst fyra år gammal med minst en levande avkomma införd i Grundstambok

avd. I alternativt med levande avkomma under sex månader berättigad till införande i Grundstambok avd. I.

- Om stoet är högst 10 år ska lägst 34 poäng exteriört, ingen delpoäng under fem, ha uppnåtts vid premieringstillfället. Äldre ston ska bedömas vara av lägst motsvarande kvalitet om de inte poängbedöms vid premieringstillfället.
- Stoet har visats med föl av godtagbar kvalitet vid sidan, eller att hon lämnat äldre avkomma införd i Grundstambok avd. I visad vid samma tillfälle, eller intyg om äldre avkommas meriter vid tidigare premiering, tävling eller dylikt.
- Ston ska mätas avseende mankhöjd – mätt vid mankens högsta punkt, bröstomfång – mätt med måttband direkt bakom manken, framknäets omfång – mätt med måttband på största omkretsen samt framskenans bredd – mätt med klavmätt från sidan omedelbart under knäleden. Godkänt körprov ska avläggas vid avelsvärderingstillfället oavsett tidigare avlagda körprov.

Värdebokstav AB

Stoet ska uppfylla minimikraven för värdebokstav B och ha erhållit lägst 38 poäng exteriört samt uppfylla något av följande villkor:

- Sto som tilldelas 38 poäng eller mer i samband med att godkänt prov för KBI genomförs, kan erhålla AB vid stambokföring.
- Sto som stambokförts med lägst 38 poäng och tilldelats värdeklass B kan senare höja sig från B till AB genom i anmälan styrkta tävlingsmeriter.
- Inte tidigare premierat sto med lägst 38 poäng vid avelsvärderingstillfället kan, genom i anmälan styrkta tävlingsmeriter, erhålla AB.
- Övergångsvis ska ston födda -97 eller tidigare och som erhållit diplom och därvid avlagt körprov tilldelas avelsvärdesklass AB.

Godkänt körprov ska avläggas vid avelsvärderingstillfället oavsett tidigare avlagda körprov.

Värdebokstav A (kan utdelas postumt senast fem år efter stoets död)

Stoet ska uppfylla kraven för värdebokstav B samt

- Ha lämnat minst fem levande födda föl av god exteriör beskaffenhet.
- Bedömda avkommor ska ha för rasen stamboksberättigad härstamning.
- Stoet ska uppnå minst 70 avkommepoäng, varav två avkommor med lägst 20 poäng, alternativt en avkomma med 50 poäng.

Värdebokstav ELIT (kan utdelas postumt senast fem år efter stoets död)

Stoet ska uppfylla kraven för värdebokstav A samt

- ha minst sex levande födda föl av god beskaffenhet
- bedömda avkommor ska ha för rasen stamboksberättigad härstamning
- stoet ska uppnå minst 120 avkommepoäng, varav minst två avkommor med 30 poäng och två avkommor med 20 poäng alternativt
- 120 avkommepoäng, varav tre avkommor erhållit 30 poäng
- 120 avkommepoäng, varav en avkomma erhållit 50 poäng och två med lägst 20 poäng
- 120 avkommepoäng, varav två erhållit 50 poäng.

Värdebokstav SUPERELIT (kan utdelas postumt senast fem år efter stoets död)

Stoet ska uppfylla kraven för värdebokstav ELIT samt

- ska ha lämnat minst sju avkommor, med minst 30 avkommepoäng vardera.

Poängskala – avkommepoäng

Vid poängberäkning får varje avkomma endast räknas en gång.

10 poäng

- levande föl (nio dygn och äldre)

20 poäng

- vara införd i Riksstambok med minst 37 poäng exteriört
- för rasen godkänt körbarhetsintyg samt minst 37 poäng exteriört vid KBI-tillfället
- erhållit lägst 38 poäng exteriört vid tre års ålder
- genomfört kör- plöjnings- eller skogskörningstävling i distrikts-, mästerskapsklass utan uteslutning.

30 poäng

- diplomsto
- AB eller A-premierat sto
- avkomma genomfört kör- plöjnings- eller skogskörningstävling i lägst nationell mästarklass och erhållit lägst 38 poäng exteriört vid lägst tre års ålder.

50 poäng

- vid Avelsvärdering B eller AB premierad hingst
- ELIT-premierat sto.

Avelsvärderingsbeslut

Beslut om avelsvärdesklass tas av avelsvärderingsnämnden.

Prestationsprov/Bruksprov

Prestationsprov ska bestå av körprov. Provet ska avläggas på avelsvärderingsplatsen. Domaren äger rätt att vid avelsvärdering delegera besiktning av körprovet till annan lämplig person.

Körprov ska avläggas i enbetsanspanning. Hästen ska vara betslad med tränsbett, stångbett får användas. Släpa eller vagn får användas, inte rockard. Skakel ska användas, enbart linor är inte tillåtet. Anspanning ska ske med högst en medhjälpare. Hästen ska köras i skritt i båda varven samt göra halt och vändningar efter besiktningsmannens anvisningar. Minsta körsträcka är 100 meter. Hästen får under provet inte visa tecken på dåligt lynne eller olater. Häst som påvisar påtaglig olydnad eller inte kan köras enligt anvisningarna godkänns inte. Endast en häst ska vara inne på banan under provet, föl får dock medfölja modern.

Tävlingsmeriter

- Genomfört kör- plöjnings- eller skogskörningstävling i distrikts-, mästerskapsklass utan uteslutning.